Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published by The Lithuanian News Publishing Co.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
HAymarket 1-6100

Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. LXXI — Price 25c — Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, Dec. 14 — 1984 — VLIKo metai

PATARIA OLANDAM ĮLEISTI ATOMO RAKETAS

ALTAS SUDARĖ KELIAS KOMISIJAS

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba savo veiklai vykdyti š.m. gruodžio mėn. 7 d. posėdy sudarė kelias komisijas. Sekretoriato komisija: pirm. inž. G. Lazauskas, I. Blinstrubienė ir kun. dr. J. Prunskis, dr. V. Dargis. Politinės komisijos pirm. dr. J. Valaitis, kiti nariai — St. Balzekas, Jr., P. Bučas, adv. A. Domanskis, J. Talandis. Visuomeninės komisijos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, nariai: P. Bučas, dr. V. Dargis, D. Danilevičiūtė-Dumbrienė, R. Tričytė. ALTo skyrių komisijos pirm. Gr. Lazauskas, nariai: St. Dubauskas, J. Talandis. Finansų kom. pirm. M. Pranevičius, nariai: P. Bučas, Gr. Lazauskas, dr. J. Valaitis. Spaudos ir informacijų komisijos pirm. kun. J. Prunskis, nariai: A. Adomėnas, I. Blinstrubienė, inž. Gr. Lazauskas. Teisių ir statuto komisijos pirm. dr. Vl. Šimaitis, nariai: D. Danilevičiūtė-Dumbrienė, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. K. Oželis. Namų administravimo komisijos pirm. J. Talandis, nariai: V. Gasparienė, inž. Gr. Lazauskas, inž. V. Naudžius, M. Pranevičius.

* * *

NAUJASIS VYSKUPAS ALTE

Vienas iš pačių pirmųjų lietuvių institucijų kurias čikagoje lapkričio 21 dieną aplankė naujasis vyskupas Paulius Baltakis, buvo Amerikos Lietuvių Taryba. Čia jį su vaišėmis priėmė ALTo valdybos nariai. Pirmininkas Teodoras Blinstrubas savo kalboje padėkojo vyskupui už atsilankymą, pabrėžė, kad jo paskyrimu džiaugiasi visa lietuvių išeivija, nes jis dabar lietuviams tiesioginį atstovaus pas šv. Tėvą; šiuo paskyrimu Šv. Tėvas yra parodęs lietuviams tremtiniams savo palankumą ir rūpestį. "Amerikos Lietuvių Kongresas išreiškė padėką už Jūsų paskyrimą vyskupu, o Jums pareiškė sveikinimą". ALTas yra dėkingas už Jūsų sveikinimą Amerikos Lietuvių Kongresui, pareiškiant linkėjimus, kad "vieningai dirbdami galėtume pagreitinti laisvės dienas pavergtai tėvynei".

Vyskupas P. Baltakis savo žodyje išreiškė pasigėrėjimą Amerikos Lietuvių Tarybos veikla ir dar kartą pabrėžė reikalą visiems vieningai dirbti Lietuvos labui. Vysk. P. Baltakį į ALTą atlydėjo kun. J. Borevičius.

(ALTo informacija)

IRANAS NEIŠLEIDŽIA LĖKTUVO GROBIKŲ

TEHERANAS, Iranas. — JAV papraše lėktuvo grobikus išleisti į Kuveitą, kad vyriausybės atstovai galėtų juos apklausinėti, bet Irano premjeras griežčiausiai atsisakė grobikus išleisti.

Kiek anksčiau Chomeini pasakė, kad grobikai bus teisiami pagal Islamo įstatymus, tuo tarpu premjeras apie jų teisimą visai nieko nesakė.

Amerikiečius pasiekė žinia, kad Irano pareigūnai ragino grobikus kankinti ir nužudyti amerikiečius. Du jų buvo nužudyti.

Trečiadienį į Marylando aviacijos bazę buvo atvežti Charles F. Hegna ir William Stanford karstai. Abu karstai buvo pridengti Amerikos vėliava. Marylande juos pasitiko viceprezidentas George Bush. Jis pasakė trumpą kalbą apie žuvusius amerikiečius. Ten buvo kiekviena kariuomenės ginklo sveiškai apsirėdęs karys.

— William Schroeder paskundė prezidentui, kad negauna socialinės apdraudos nuo kovo mėnesio. Prezidentas pasiteiravo departamente ir visą reikalą sutvarkė. Jis gaus suvėluotus pinigus.

— Union Carbide Co. šėrininkų grupė patraukė atsakomybėn dabartinius Union Carbide direktorius. Norima nustatyti, ar jie tinkamai prižiūrėjo Indijoj veikiančias dirbtuves.

— Išgelbėti du amerikiečiai trečiadienį jau pasiekė Vokietiją, Frankfurtą. Manoma, kad šiomis dienomis jie išskris į Ameriką.

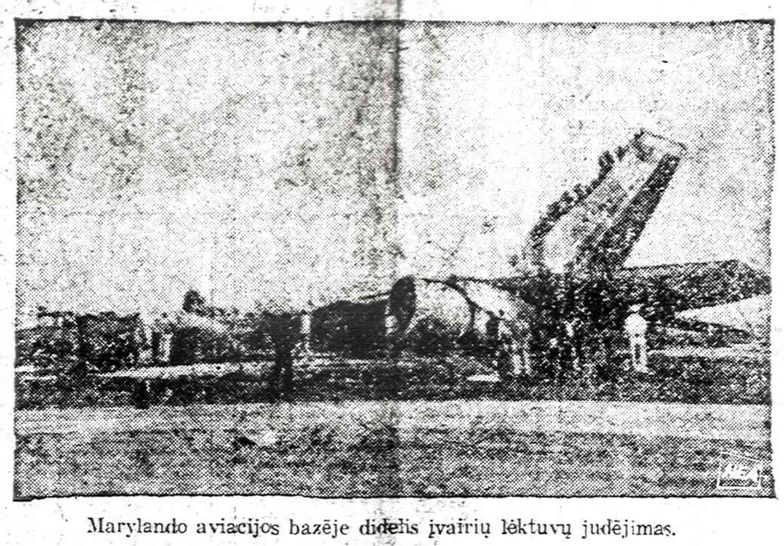

Marylando aviacijos bazėje didelis įvairių lėktuvų judėjimas.

ETIOPIJOS ATSTOVAI KANDA RANKĄ, KURI JUOS MAITINA

ETIOPIJA ĮVEDĖ ŪKIO KOLEKTYVUS, KURIE PAGAMINA TIK 1% MAISTO

WASHINGTON, D.C. — Etiopijos valdžios atstovai kanda ranką, kuri juos maitina, — pareiškė JAV atstovas dr. Peter MacPherson, kuris tvarko JAV teikiamą paramą Etiopijai.

MacPherson trečiadienį pasakė kalbą Etiopijos Prekybos rūmams, kurioje jis gana aštriai kritikavo Etiopijos valdžios atstovus.

Etiopijos atstovas Dauit Walde Giorgis, kuris tvarko visą Etiopijai užsiniečių teikiamą paramą, paprašytas komentarų apie tokį dr. MacPherson pareiškimą, atsakė, kad tai nevertas jokio komentaro, nes tai yra absurdas.

Tamane Eshele, Etiopijos ambasados atstovas, pareiškė, kad Etiopija nekritikuoja Vakarų. Ji nekritikuoja Amerikos. Mes kritikuojame visas aukas duodančias valstybes, bet nepuolame JAV. Praeitais metais JAV davė badaujančiai Etiopijai 48,000 tonų javų už 19 mil. dolerių, o šiais metais davė Etiopijai 232 tūkst. tonų javų, kurių vertė yra 107 milijonų dolerių. Praeitais metais Amerikos paramos daugumą nuėjo Mozambikui ir Senegalijai. Dauit kritikavo užsiniečius už bandymą kištis į Etiopijos vidaus reikalus.

MacPherson viešai pareiškė, kad dabartinė Etiopijos vyriausybė kritikavo paramos teikėjus už tai, kad jie norėjo javus atvežti į Etiopijos uostą, bet valdžios pareigūnai neleido to daryti, nes į uostą buvo vežamas cementas.

Krašte siaučia didelis badas, o valdžia nutarė perkelti žmones į pietų sritį. Pervežimas labai sunkus, o pietuose taip pat beveik nieko nėra. Pervežimas žmones išvargina, o badaujantiems nėra kas valgyti. Valdžios atstovai atsako, kad pietuose galima kiek daugiau rasti.

— Etiopijos valdžia nutarė įvesti kolektyvinius ūkius, o tie ūkiai tokie nevykę, kad jie pagamina tiktai vieną procentą maisto, kurį suvalgo žmonės, — tvirtina MacPherson. Šie kritikos žodžiai labiausiai Dauitui nepatiko, už tai jis ir kritikavo paramą teikiančius.

P. MacPherson nepatenkintas, kad praeitais metais valdžia neleidusi Amerikos atstovams patikrinti, kuriems badaujantiems eidavo maistas. Manoma, kad parama eidavo kariams.

— Vokietis Hans Genšer dalyvavo Belgijoje Šiaurės Atlanto Sąjungos valstybių užsienio reikalų ministerių pasitarime. Jis labai ilgai klausinėjo sekretorių Shultz apie galimus pasitarimus su rusais.

— Tūkstančiai žmonių traukiniais dar bėga iš Bopal, nes ten mirė apie 3,000 žmonių.

KALENDORIUS

Gruodžio 14 d.: Alfredas, Trainaitis, Žvangutis.

Saulė teka 7:10, leidžiasi 4:19.

Oras vėsesnis, lis.

KETURI GYDYTOJAI IŠVYKO Į INDIJĄ

NEW DELHI, Indija. — Keturi Amerikos gydytojai, apsinuodijimo specialistai, jau pasiekė Bopalo apylinkes, kad galėtų vietos specialistams padėti, kaip apsisaugoti nuo apsinuodijimo. Pasirodo, kad mirštančių skaičius vis nemažėja. Ypač antradienį ir trečiadienį surasta daug žuvusiųjų, kai tikėtasi, kad mirusiųjų skaičius bus žymiai mažesnis.

Šie Amerikos gydytojai turėjo apsaugoti Three Miles Island gyventojus, kai žmonės apsinuodijo panašiais nuodais, kurie veržėsi iš Bopal chemikalų dirbtuvės. Vėliau visi keturi dirbo Atlantoj, kaip žmonės buvo apsinuodiję tais pačiais nuodais.

Vyriausias gydytojas F. Kaplanas buvo paprašytas duoti trumpas instrukcijas. Jis pareiškė, kad šiame atvejuje trumpiausia instrukcija gali užimti du pilnus puslapius.

BENDROVĖS TURI TIKRINTI LĖKTUVUS

WASHINGTON, D.C. — Federalinė aviacijos administracija pranešė 16-kai bendrovių, vežančių keleivius į įvairius miestus, kad jos būtinai turi patikrinti svarbias lėktuvų dalis. Jeigu administracija tokių liudijimų negaus, tai jai neliks kitos išeities, kaip atimti iš tų bendrovių teisę vežioti keleivius. Praeitą savaitę Floridoj vienas keleivinis lėktuvas sudužo. Užpraeitą savaitę nusmuko lėktuvo uodega. Tokie dalykai, jeigu patikrinti, neatsitiktų.

Transporto sekretorė Elizabeth Dole trečiadienį jau pranešė tikrinimo ir saugumo komisijoms, kad jos, be jokio atidėliojimo, privalo imtis priemonių kelionių saugumui užtikrinti.

Lėktuvus turės tikrinti Sanford Airways, Spirit Airways, Combs Freightair, Resort Airlines, Air Pacific ir kt.

— Sekretorius Shultz Briuselyje informavo suvažiavusius ministerius, kad pasitarimai su Rusija gali ilgai užsitęsti, todėl Vakarams reikia būti pasiruošusiems.

— Ketvirtadienį aukso uncija kainavo $326.

ATSISAKYMAS GINTIS GALI PAKENKTI SĄJUNGAI

SEKR. GEORGE SHULTZ RAGINA BŪTI VIENINGIEMS IR LEISTI ĮRENGTI ATOMINES RAKETAS

BRIUSELIS, Belgija. — Sekretorius George Shultz trečiadienį patarė Šiaurės Atlanto Sąjungos užsienio reikalų ministeriams leisti įžengti prižadėtas Amerikos vidutinio dydžio atomines raketas. Jeigu Šiaurės Atlanto S-gos valstybės įrengs raketas, ginsis vieningai, tai jokio pavojaus joms nebus, — aiškino sekretorius. — Jeigu baimė gintis suskaldys Šiaurės Atlanto Sąjungos vienybę, tai tada vienybės nebus. Jeigu prez. Reaganas būtų sutikęs atšaukti raketas, kaip rusai to reikalavo, tai rusai būtų džiaugęsi, savo tikslą jie būtų pasiekę. Bet kai prezidentas atsisakė tai padaryti, tai Sovietų Sąjunga sutiko tartis.

Sekretorius Shultz įspėjo sąjungininkus nedėti labai didelių vilčių į pirmą jo ir Gromyko susitikimą. Sausio 7 ir 8 dienomis gali būti sutarta imtis pirmųjų žingsnių, bet tai nereiškia, kad jau bus sutarta šį sudėtingą klausimą užbaigti. Jeigu bus susitarta imtis kelių principinių žingsnių, tai jau bus labai gerai. Turime turėti galvoje, kad kiekvienas klausimas yra surištas su kitais klausimais, surištais su saugumu ir gynyba.

Prieš penkeriu metus visos Šiaurės Atlanto Sąjungos valstybės sutiko leisti įrengti vidutinės galios raketas. Visos valstybės sutiko leisti įrengti po kelias JAV stiprias raketas, bet vėliau Olandijos ir Belgijos vyriausybėms susidarė sunkumų. Nugąsdinti ir rusų propagandistų suagituoti gyventojai pasireiškino. Jie mano, kad rusai nelies jų teritorijos, jeigu neleis įrengti Amerikos raketų.

Olandijos ir Belgijos vyriausybės buvo pasižadėjusios leisti įrengti po 48 JAV vidutinės galios raketas. Sovietų karo jėgos Rytų Vokietijoj turi įrengusios SS-20 raketas. Vakarų Europa tokių raketų neturi. Šios raketos turėtų būti baigtos įrengti 1988 metais. Tai didelis darbas.

Vakarų Vokietija turėjo leisti įrengti 108 raketas. Dalis Amerikos raketų jau atvežta ir įrengta. Kitoms atlikti paruošiamieji darbai. Pasirodo, kad amerikiečiai vienu transporto lėktuvu gali atvežti raketas su visais įrengimais. Tais pačiais lėktuvais atvyksta specialistai, galį tas raketas nukelti ir įrengti. Kada prezidentas, neapsižiūrėjęs, prasitarė, kad už penkių minučių bus bombarduotas Kremlius, sovietų karo vadovybė susirūpino. Buvo pranešta, kad prezidentas tiktai pasijuokęs, bet vėliau paaiškėjo, kad tos raketos galėtų pasiekti Kremlių, jeigu būtų reikalo.

MEESE SUKELS PREZIDENTUI NAUJŲ BĖDŲ

WASHINGTON, D.C. — Prezidento Reagano patarėjas W. Meese išvyko iš Baltųjų Rūmų. Prezidentas nutarė jį paskirti Teisingumo departamento sekretoriaus pareigoms. Meese nori aptvarkyti asmeniškus savo reikalus, kad galėtų departamente tvarkingai eiti administratoriaus pareigas.

Daugelis mano, kad Meese sukels prezidentui bereikalingų rūpesčių. Reikia neužmiršti kad Meese nebuvo tinkamai sutvarkęs savo paskolų ir valstybinių mokesčių.

Senato komiteto nariai, tikrinantieji pareigūnų paskyriums, yra įsitikinę, kad atsakingoms pareigoms jis netinka, nes asmeniškus pinigus sumaišo su valstybiniais. Prezidentui būtų buvę daug lengviau, jeigu būtų atšaukęs tokį paskyrimą.

— Indijoj, Bopal srityje, grupė indų apmetė akmenimis prekybos ministerį Krišną už tai, kad jis neprižiūrėjo saugumo dujų dirbtuvėje.

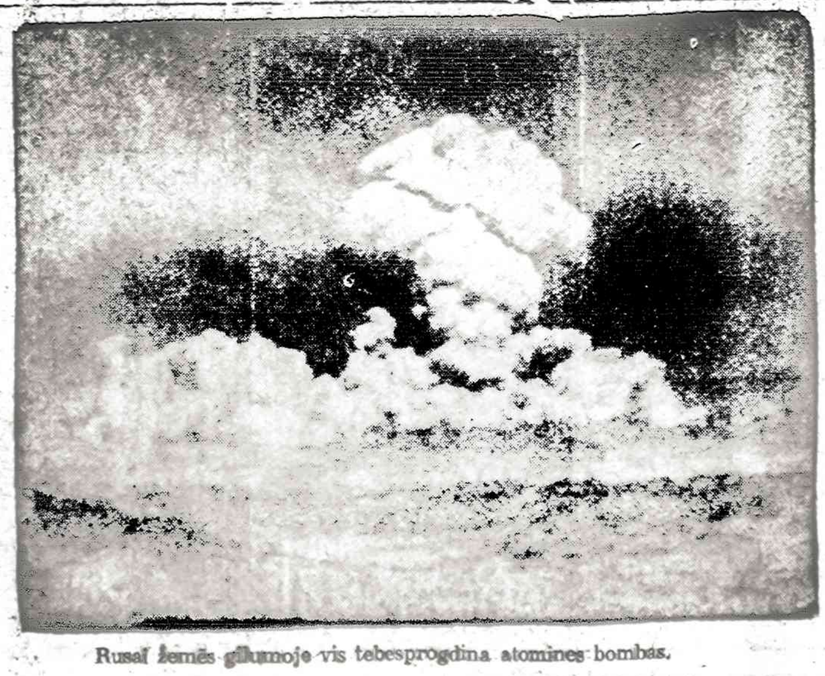

Rusai žemės gilumoje vis tebesprogdina atomines bombas.

George Shultz

Sekretorius George Shultz trečiadienį ragino belgus ir olandus leisti įrengti 48 atomines raketas, galinčias pasiekti Maskvą ir kitus sovietų susisiekimo centrus. Tada rusai nepuls.

ODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

★

Sovietinėje parduotuvėje

rgyventas epizodas

Vienoje Kauno miestuvėje ilgeska žmonių Darguma skuba į darbą. ...vienas su palengvėjimu atsiūsta, kai pirmasis su pirkiniais išsineria iš eilutės. Tada visi pirkėjai, lyg vienas iš atsiiru narėlių sudėtas gyvas padaras, paslenka vieną žingsnį pirmyn.

Šį kartą tas padaras slinko vėžio žingsniu, nes auna daili pardavėja dirbo nepaprastai lėtai. Ji neskubėdama pjovė dešrą, lyg atžagariom rankom vyniojo tą mažytį mėsos gabalėlį į didžiulį storą popierių; staiga nelauktai energingai metė jį ant svarstyklių, ir jų strelei dar nesustojus vėl lėtu judesiu dėjo pirkinį ant prekystalio. Ta pati istorija kartojosi su sūriu, sviestu ir kitais sveriamais masto gaminiais.

Atleidusi tokiu būdu keletą pirkėjų, pardavėja visai išnyko. Niekas eilutėje delto nenustebo. Tai įprasta. Už poros minučių sugrįš. Tačiau ir penkiolika minutėm praslinkus jos nebuvo. Visi intensyviai ėmė žvilgčioti į laikrodžius ir į duris už prekystalio. Pagaliau apysenis vyriškis paklause:

— Kažin, kur ta mūsų prekybos darbuotoja nuėjo?

— Matau, kavą geria, — atsiliepė moterėlė, stovinti priešpat atvirus duris į kambarėlį už parduotuvės.

Vėl visi tylėjo. Laukia. Kiekvienas galvoja apie save ir tyliai keiksnoja tokią tvarką. Staiga už tų durų, už kurių pardavėja ramiai gėrė kavą, pasigirsta šurmurvs; kažkas varsto parduotuvės duris į kiemą; girdėti vyriški ir moteriški žingsniai.

— Turbut prekes atvežė, — su leviltiškumo gaidele balse sako sudutinio amžiaus moterė.

— Dabar tai jau galim eiti namo. Kol iškraus, kol prims.... — sako kita.

—Neatvežė. Kažkoks vyriškis atėjo, — paaiškino viską užkulisėje matanti moteriškėlė.

Jos kalbą nutraukė gana garsus pardavėjos juokas ir žodžiai:

— Jei sakau, kad aš su tavim šiandien į kiną neisiu, tai ir neisiu.

— Eisi kaip didelė, — atsako jubus savimi pasitikintis vyriškas balsas.

Paskui vėl žingsniai, durų trinktelėjimas. Tyla. O už prekystalio vis nieko nėra.

— Nebeturiu laiko, — piktai pareiškia energingo veido moteris ir išsiplėšusi iš eilės pustokinė išbėga į parduotuvės. Likusių pirkėjų nervai iki krštinumo tempti. Visi mintyse skaičiuoja minutes ir sekundes, kurias dar gali pastovėti. O tos minutės ir ilgos, kaip šimtmečiai, ir nepaprastai trumpos.

Ir pagaliau, pagaliau, kai daugumai eilutės pariai ėmė rodytis, kad ji basi stovi ant karštų žarijų, pasirodė ji, ankiamiji.

Ramiai, lyg niekur nieko, ji priėjo prie prekystalio ir tarė pirmai stovinčiai eilėje savo įprastu "prašau".

— Kur jūs taip ilgai buvot? Mes jau 20 minučių jūsų laukiam. Mums į darbą...

Gal ir daugiau ką būtų pasakiusi ta moteriškėlė, bet pardavėjos veidas staiga iki mėlynumo paraudo. Buvo aišku, kad ji lamai supyko.

— Š-kt, — atrėžė ji.

Daugiau jau niekas nieko nebeišdrįso paklausti, ginčytis ar barti. Viskas buvo aišku. O, be to, visi skubėjo ir iš patyrimo žinojo, kad su prekybos darbuotojais Sovietų Sąjungoje pyktis neapsimoka.

K. Murkis

O TAI BUVO, TAI NUTIKO

ĮDOMŪS KASINĖJIMAI

Kai Radviliškio rajono "Ateities" kolūkio vyr. inžinierių mechaniką G. Kasčionį atleido iš darbo, eiti šias pareigas laikinai paskyrė Vladą Ambrozaitį. Tas, kaip sakoma, pradėjo žvalgytis po teritoriją.

— Koks ten veimas kyšo iš po sniego? —susidomėjo.

Pasitelkė porą laisvesnių mechanizatorių, pradėjo kasinėti.

— Juk tai mūsų kikas! — išsižiojo vienas.

Taip surado šienapjovę-smulkintuvą KIK 1.4. O už kelių metrų pastebėję kauburį, vėl pradėjo kasti. Šį kartą išvertė plūgą.

Žinia apie tokius radinius įdomius, greitai aplink paskliido. Atsirado savanorių padėti.

— Kažkas prie kiaulidžių pūpso, — gavo žinią.

Vladas Ambrozaitis, sudaręs smogiamąją grupę, nuvyko prie fermų. Nuverte pusnis, surado kombainą. Su visais ratais, dirželais, sietais ir kuokiais priedais.

Sako ieškojimais susidomėjęs pats kolūkio pirmininkas Antanas Valaitis. Matyt, paieškos dar labiau sustiprės. Juk smagu rasti ūkiui naudinga daiktą.

V. Sidaras

VIEŠNIA

Aplankiusi ses ų teta grįžta namo ir sako berniukui.

— Tu dabar mane palydėsi į stotį.

— Ne negalėsiu, —atsako berniukas, — kai tik tu išeisi, mes pradėsim valgyti.

* * *

NEŽINO

— Jonuk, prisipažiuk, kas už tave parašė namų darbą?

— Tamsta mokytoja, garbės žodis, nežinau,—aš labai anksti atsigulėau.

* * *

PARDUOTUVĖJE

— Sakykite, ar šita bliuzelė man tiks?

— O! Tai paskutinis mados šauksmas!

— Ar ji nebluoka?

— Ką jūs! Treji metai kabo vitrinoje ir dar nepakeitė spalvos.

* * *

— Radijo stotis paskambino telefonu tūkstančiui vyrų, klausė dama, ko jie klauso ir 80% jų atsakė, kad klauso savo žmonos.

APIE VAIKŲ DARŽELĮ

Kolūkyje atidarė vaikų darželį. Pačią pirmąją dienę mažyliai išpasakojo auklėtojai, ką žino, ką moka. Abu Angelės ir Prano Jonaičių vaikiukai — vienas keturių, kitas dar šešerių metų — prisipažino:

— Ar daug dainelių mokate?

— Mes dar dainuojam.

— Ar daug dainelių mokate?

— pasiteiravo auklėtoja.

Daug — plačiai išskėlė rankas mažasis.

— Nagi padainuokite, o mes paklausysime, — auklėtoja susodino vaikus ratelių.

—Geriau, pamečiau galvelę... pradėda Jonaičiukai.

Auklėtoja sutriko:

— Kas jus, tokių dainelių išmokė?

— tėtė, — paaiškino vaikai, — ir dar dėd Jonas, žėdė Mykolas ir dar... Jie pas mus dažnai ateina... Dainuoja.

B. Neverauskaitė

(Valtiečių laikraštis")

GERA PRIEŽASTIS

Ar skaitei istorijoje, kad Solemonas visuomet būdavo rimtas ir niekuomet nesijuokdavo?

— Taip, skaičiau. Bet ar tu matei toje pačioje istorijoje, kad jis turėjo septynias žmonas?...

— Labas, Maiki!

— Sveikas, Tėve. Kas naujo?

— Skaičiau Vilniuje leidžiamą ir Amerikoje platinamą "Gimtąjį Kraštą", skirta propagandai ir ardimui lietuvių vienybės Amerikoje. To laikraščio pirmame puslapyje atspausdinta trijų Amerikoje gyvenančių dailininkų nuotraukos. Iš kairės į dešinę stovi kanadiškis Račkus, VytautasK. Jonynas ir Kazimieras Žoromskis. Dezertyrui į Sovietų Sąjungą pirmenybė tenka Jonynui, kuris daug karų važinėjo į okupuotą Lietuvą. Bėgo nuo okupanto, o dabar ten važinėja, savo darbus ten siunčia ir rengia parodas. Žoromskis nutaręs net negrįžti Amerikon.

— Matyt, kad jiems patinka okupantas, Tėve.

— Kai ten ilgiau gyvens, su žinos kur geriau — Amerikoje, ar už Geležinės Uždangos.

— Gal ir kiti dailininkai norėtų, kad ir jų kūryba puoštų Lietuvos galerijų sienas.

— Reikia atsiminti, kad Sovietų Sąjungoje yra cenzūrra spaudai, menui ir laisvai minčiai.

— Gal ir Lietuvos žmonės pamatys, kad ir Amerikoje yra dailininkų.

— Palauk, Maikuti. Nuvežtus į Lietuvą paveikslus išstato parodai, kad pamasinti daugiau tokių lengvatikių siųsti savo darbus į Vilnių. Po parodos tie paveikslai gali ramiai sau guėti sandėliuose brolškose respublikose, pvz., Armenijoje, Kaukaze ar kur kitur Azijoje.

— Jeigu, sakykime, Lietuva atgautų nepriklausomybę, — kaip tada sugrąžinsi į Lietuvą?...

— Matyt, kad tiems mūsų dailininkams sovietai galvas apsuko, kad pasidavė, kaip avinėliai, Tėve?

— Va, mirusio grafiko Telesforo Valiaus našlė Valiuvienė, visus vyro likusius menc darbus nuvežė į Vinių ir iškilmingai su komisarais nusifotografavo. Velionio sesuo p. Čepaitienė išleido brolio puikią monografiją. Dabar sielojasi, kad dailininko valia buvo paniekinta. Kitas dalykas toks: Ar komunistai toleruos "buržuazinę" dailę? Sovietų Sąjungoje menas turi remtis komunizmo statymo principais? Hitleris taip pat, ne 'nefašistinės" tendencijos meno nepripažino ir paskelbė jam "blitzkrieg". Dail. Pranas Domšaitis buvo priverstas bėgti iš Vokietijos į Afriką. Savo kūrybingiausiais metais Žoromskis ir Jonynas Marquette Parke lietuvių Šv. Pr. Gimimo bažnyčioje paliko puikius kūrinius. Jonynas vitražus, o Žoromskis sieninės tapybos kompozociją — Kristaus Nuo kryžiaus nuėmimas. Okupuotoje Lietuvoje religinės klasikos dailės nėra ir nebus, kol Lietuva bus pavergta.

— Atrodo, kad ne visi dailininkai skuba bėgti iš Amerikos į S. S-gą, Tėve.

— Taip. Pvz. dail. Adolfas Valeška, buvęs "amžinasis" Dailės Instituto avangardo vadovas, gudresnis. Į Lietuvą dar neskuba, bet apsigyveno Beverly Shores miškuose. Jis dar turi porą savo buvusių gerbėjų ir Lietuvių Fondas arčiau prie širdies...

— Tu man Tėve, papasakojai gerų žinių.

— Nelabai gerų, bet ką padarysi, kad taip yra, Maikuti.

— Linkiu tau linksmų Kalėdų ir stiprios sveikatos.

— Tik neužmiršk man naujos pypkės nupirkti, Maiki!

— Aš tau užrašysiu "Naujienas" visiems metams. Bus sveikiau ir būsi šviesesnis kitais metais.

— Tai gerai. Linksmų Kalėdų, sūneli.

— Kai aš buvau jas ju... reitą kartą, tai mačiau du malūnus; dabar beliko tik vienas.

— Antrąjį turėjau nugriauti, nes neužteko vėjo abiems.

* * *

NUOTIKIS

— Ar tiesa, kad tu susižiedavai su Agniešką?

— Visai ne.

— Gerai padarei, ji niekad nebut buvus tau ištikima.

— Pažiurėsim, mat dabar ji jau yra mano žmona.

* * *

SENIEJI SAVO TARPE

— Atsimenate tuos laikus, kuomet pasėdėti stadione ir pasižiūrėti futbolo lošimi būdavo proga šviežiame ore pabūti...

— O atsimenate, kuomet automobiliui pasiparkinti vienintelė problema buvo, ar tavo mergaitė su tuo sutinka!...

* * *

MANĘS NELAUKITE

Poniutė naujai tarnaitei:

— Zosė, nepamiršk, kad mūsų šeima pusryčius valgo lygiai 8 valandą ryto.

Naujoji tarnaitė:

— Gerai, nepamiršiu. Bet jei kurį rytą aš pramiegosiu, prašau valgyti manęs nelaukę.

* * *

GYVULYS

Mokytojas: Kaip vadinasi tas gyvulys, kurs jus aprūpina mėsa pietums, šukomis plaukams šukuoti ir avalynėmis kojoms apauti.

Mokiniai choru: Tėvas!

* * *

* * *

— Kaip tu patekai į kalėjimą?

— Dėl persišaldymo: Sučiaudėjau ir pažadinau naktinį sargą.

— Sveiks, Teve,

— Mačiau Tave Vliko seime pilnoje iškilmėje su šoble prie šono. Kadangi neturėjau progos per svečių sprūstį Tave pasiekti ir ypatiškai pasikalbėti, tad ir vėl raštiškai, kaip ir visada, noriu su Tavim mintimi pasikeisti.

Ta rezoliucija, kuri buvo seime priimta, kreiptis į Šventąjį Tėvą su prašymu įjungti Vilniaus arkivyskupiją į Lietuvos bažnytinę provinciją, yra visai ne laiku viešumon iškelta. Kiekvienas solidarnus katalikas turi juk suprąsti, kad Jo Šventenybė lengva ir taip didžiai lietuvius mylinčia širdimi negali pripažinti Vilniaus Krašto per okupavimo. Valug to, Jo Šventenybė per savo paklusnius tarnus iš anksto patyręs lietuvių genties aspiracijas, begaliniai tobulos Šventojo Sosto diplomatijos rėmuose apdovanojo Vyriausiąjį Lietuvos išsilaisvinimo vadovą dr. Bobelį šventojo komendanto ordino šlove, kuri apšvies vadovo protą suprasti Jo Šventenybės nusistatymą, kad dabartinė Lietuvos okupacija nepanaikina pirmykščiosios ir todėl reikia palaukti kol visos okupacijos susivienys vienoje bendro tikėjimo solidarybėje...

Žemaitis iš Mažrai...

Povilas: — Kodėl tu karštą vasarą dėvi storus kailinius?

Jokūbas: — Storas kailis karščio nepraleidžia.

* * *

Žmogus: Tas tavo arklys giaklas.

Čigonas: Ponuli, tai jo kaklas!

* * *

MEILĖS IŠBANDYMAS

— Jonai, tu sakai, kad mane labai myli. Ar mirtum dėl manęs?

— Ne, Onute: Meilė yra nekiečių.

* * *

VAIKO BURNA

Dėde: — Na, Vytuk, ar manęs laukėte?

Anūkas: — Žinoma, dėde! Ir maina vos tave ateinant pamačiusi sušuko: "To mums dar betruko-"

NAUJIENOS APLANKYS JUS

Visuomenei ir paskiram asmeniui Naujienos dabar yra reikalingesnės, negu bet kada.

Todėl šių Velykų švenčių proga Naujienų prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

Naujienos padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artumą, nežiūrint nuotolių, ir bus ištikimu ryšininku visai išeivijai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRAŠOM NAUDOTIS PATOGIA UŽSAKYMO FORMA

Siunčiu $45. Prašau siuntinėti Naujienas Chicagoje kaip velykinę dovaną metams (pusei metų $24). Kitose vietose — $40, pusei metų — $22.

VARDAS, PAVARDĖ .....

NR. IR GATVĖ .....

MIESTAS ..... VALST. .....

ZIP CODE .....

Siuntėjo Pavardė Vardas .....

Adresas: .....

ST. CATHARINES, ONTARIO

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 66-osios sukakties minėjimą suorganizavo Niagaros Pusiasalio "Ramovės" skyriaus valdyba 1984 m. lapkričio 25 dieną. Minėjimas įvyko vienoliyno šventovėje, 75 Rolls gatvėj, 10 val. ryto. Tą dieną ramovėnų užprašytos šv. Mišios buvo atlaikytos už savanorius-kūrėjus, karius ir partizanus, žuvusius dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Giedojo solistai Veronika ir Aleksandras Paulioniai. Per Mišias klebonas kun. Keskutis Butkus pašventino gėlių vainiką, kurį buvusio 18 metų Sibiro tremtinė Ona Šukienė ir Ramovės skyriaus pirm. Juozas Šarapnickas, solistams ir visiems šventės minėjimo dalyviams dainuojant "Lietuva brangi", padėjo vienuolyno sodelyje prie Laisvės paminklo žuvusiems Lietuvos laisvės kovotojams.

Pamaldos buvo baigtos, giedant solistams V. ir A. Paulioniams "Marija, Marija".

Po pamaldų ir trumpos pertraukos sekė šventės minėjimo antroji dalis. Minėjimą atidarė Ramovės skyriaus pirm. J. Šarapnickas, kuris, taręs įvado žodį, pakvietė paskaitai inžinierių Steponą Šetkų. Prelegentas savo kruopščiai paruoštoje paskaitoje palietė Lietuvos kariuomenės nepaprastą drąsą, kovojant dėl Lietuvos nepriklausomybės prieš daugelį kartų ginklu ir skaičiumi stipresnį priešą. Paskaitoje palietė Sovietų Rusijos sulaužymą pačios 1920 m. pasirašytos taikos sutarties. Be to, prelegentas plačiai apibūdino Sovietų Rusijos pavergtas ir laisvojo pasaulio tautas, išryškinant Vakarų pasaulio kariško pajėgumo galią. Prelegentas įtikinančiai pareiškė, kad Sovietų Rusija prieš Ameriką ir laisvąjį pasaulį net tik yra atsilikusi technologijoje, bet ir medžiaginiai yra nizerna, ir jokiu būdu nėra pajėgi karšauti prieš Vakarų laisvąjį pasaulį. Prelegentas pareiškė, kad Lietuva dabar yra Sovietų Rusijos pavergta, bet nenugalėta...

Lietuvos kariuomenė vėl bus, kai būvusi, kai tam ateis tinkamas laikas. Ji — ta kariuomenė — uždegė lietuvių širdyse laisvės troškimo ugnį ir nėra šioje žemėje tokios jėgos, kuri pajėgtų užgesinti tą ugnį širdyse žmonių, pažinusių laisvą bei nepriklausomą savo šalies gyvenimą.

Prelegentui baigus paskaitą, minėjimo dalyviai audringai jam plojo.

Šventės minėjime dalyvavo ir savanoris-kūrėjas, jau einąs 86 metus **Antanas Šukys**. Jis už narsumą, sumanumą kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės yra apdovanotas dviem Vyties kryžiaus medaliais.

Niagaros pusiasalio ramovėnai, ruošdami Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimą, jokios rinkliavos neskelbė, bet patriotai lietuviai savanoriškai prisidėjo aukomis susidariusioms išlaidoms padengti, jausdami, kad Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimas yra ne tik ramovėnų pareiga ją ruošti, bet ir visų lietuvių, nes Lietuvos karys kovojo ir iškovojo Lietuvai ir visiems lietuviams laisvę.

Štai šie savanoriai aukotojai: J. ir S. Radvilai, iš Port Colborne — $20, J. Giliūnas, iš St. Catharines — $10; po $5 — V. Šatkus, J. Skeivelas, J. Kazragys, J. Šarapnickas, A. Zubrickas, J. Alonderis, P. Balsas, S. Šetkus, P. Zubas, P. Šukys, J. Tauteras (visi iš St. Catharines), S. Jonušonis ir S. Gudaitis, iš Niagara Falls. Kiti aukojo po mažiau. Be to, solistai Veronika ir Aleksandras Paulioniai už solo giedojimą per pamaldas ir dainas jokio atlyginimo nepaėmė; taip pat ir inž. Steponas Šetkus už paskaitą.

Minėjime dalyvavo ir Virgaudas Jonušas, iš Čikagos. Per pamaldas ir šventės minėjime dalyvavo daug svečių.

Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu.

Ramovėnas

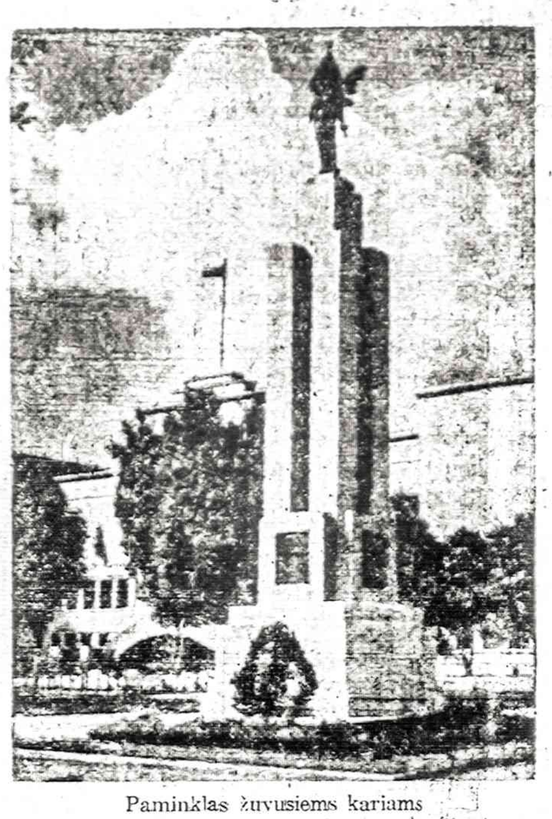

Paminklas žuvusiems kariams

LIETUVOS KARIUOMENĖ VĖL ATSIKURS

S. ŠETKUS

(Kalba, pasakyta St. Catharines mieste, Kanadoje. Lietuvos Kariuomenės 66 metų sukakties proga)

(Tęsinys)

Negalima teigti, kad Lietuvos laisvės kovotojai, partizanai, miškų broliai, be gilios tėvynės meilės, **neturėjo kito pagrindo stoti į kovą, kurios negalėjo laimėti.** Toks pagrindas vis tik buvo. Kadaise slapti Vakarų sąjungininkų dokumentai nebėra slapti: jie surašyti daugelyje leidinių bei atsiminimų knygose. Buvęs pokariniais laikais CIA (Central Intelligence Agency) direktorius Colbey savo knygoje rašo, kad buvo pradėta organizuoti partizaninė kova sovietų okupuotuose kraštuose su centru Anglijoje. Tai nutarta padaryti Vakarams galutinai įsitikinus, kad sovietai ir nemano grąžinti laisvės nei vienai buvusiai laisvai valstybei, kad jie **planuoja užimti visą Vakarų Europą.**

Partizaninės kovos planas buvo maždaug toks: iš pagrindinės tiekimo bazės Anglijoje įsteigti slaptas mažesnes bazes kiekvienoje sovietų okupuotoje šalyje, kad pasidėjus naujam karui, kuriuo sovietai prikišamai grasino, okupantai būtų puolami kiekvienos pavergtos tautos laisvės kovotojų.

Jis taip pat nurodo jo paties dalyvavimą Baltijos kraštų atvėsų suvažiavime, įvykusiame Stockholmo mieste, Švedijoje. Taip pat Colbey pomini kelis sėkmingus greitalaiviais apsilankymus pas Baltijos pajūrio partizanus, tikslu aptarti bendrą veiklos akciją, tikslu paraginti organizuotis, nenusivilti iki to laiko stokojamu ryšiu. Tai buvo CIA pirmas po karo šioks toks atsikėlimas į sovietų jau seniai visame pasaulyje veikiančią žvalgybinę organizaciją, žinomą kaip NKVD, o dabar KGB pavadinimais.

Nėra abejonės, kad tas viskas buvo žinoma ir Lietuvos partizanams, paskatinant juos nepasidaužti kovoti kuo ilgiau, nė nesapnuojant apie galimą Vakarų sąjungininkų išdavystę, dėl kurios dabar kenčia ne tik pavergti kraštai, bet ir patys sąjungininkai.

Buvęs CIA direktorius Colbey aiškina viso reikalo nuėjimą vėjais dėl to, kad tais laikais prasidėjo Kinijos bei Korėjos komunistų didelis judėjimas, tikslu užimti visą Pietinę Aziją, jos salynus ir, žinoma, pačią Australiją. Vakarų sąjungininkai turėjo skubiai dėmesį nukreipti nuo sovietų okupuotų Europos kraštų ir skubėti į Tolimuosius Rytus. Kaip Lietuvos, taip ir kitų pavergtų tautų reikalas tapo padėtas į šalį, bet nebuvo užmirštas.

Pavergtų tautų laisvinimo problema vėl patapo gyva, sovietams per Kubą artėjant prie Amerikos krantų. Gresiantis pavojus galų gale pradėjo budinti ruzveltinių, kenedinių oportunistų politinį užmigimą. To pasėkoje sukilusi nepasitenkinimo banga į Baltuosius Rūmus atnešė dabartinį prezidentą Reaganą, kuris pirmas pradėjo atgaivinti pavergtųjų viltį, nes jis pirmas pasakė sovietams į akis tiesą. Sovietai yra apgavikai, aferistai, teroristai, žemiausios rūšies melagiai, ir kad sovietų valstybė yra niekas kitas, kaip paties "velnio išpera", nes kitaip negalima lietuviškai išversti jo pavadinimo Rusijos "The evil empire".

Šalia to viso žymiausi Amerikos politikai visai neseniai pareiškė, kad sovietai norės-nenorės, bet turės laikytis Jaltos sutarties, garantavusios laisvus rinkimus okupuotuose kraštuose, kad turės pripažinti pavergtų tautų laisvo apsisprendimo teisę (suteiktą joms dar Lenino laikais!).

Ir, šalia to viso tie žymiausi politikai pirmą kartą pokarinėje Amerikos istorijoje priminė sovietams, kad jų pačių vyriausybė nėra tiesiai išrinkta, kad dabar Sovietų Sąjungą valdo sauja nelegalių žmonių, todėl galinčių meluoti, sukti, apgaulinėti, kadą tik jie to nori, tuo niekinančių patys savo įstatymus bei savo konstituciją.

Čia visai nesunku suprasti prezidento pagrindinės minties, kad su šitokios rūšies Rusija niekas negalės pasiekti pasaulio taikos, tikros teisės, negalės sudarinėti jokių garbingų sutarčių be griežto jų patikrinimo bet kokiu laiku tam, kad ateityje nebebūtų vietos jokiai apgaulei.

* * *

Šios labai laiko ribotos paskaitėlės rėmuose neįmanoma aiškiau aptarti tų gyvenimo faktų, kurie rodo sovietų didelės pastangas rožinės spalvos mėlo propaganda uždengti savo visiems atsibodusios, nevaisingos, ekonomiškai neproduktingos ir neprotingos santvarkos maskę, tačiau pasaulis turi savo akis ir mato, kad sovietų pasakų burbulas nesulaikomai rieda pakalnėn, nors jie išsinertų iš kailio bėždžionaudami Amerikos ar Kanados gyvenimą.

Šioje vietoje negalima apsieiti netarus keletą sakinių apie dabartines sovietų ir Amerikos apsiginklavimo lenktynes.

Reikia gerai atsiminti, kad Antrojo Pasaulinio karo pradžioje sovietų Rusijos gyvybė buvo išgelbėta Amerikai, Anglijai prisiekiant stovėti šalia sovietų ir juos aprūpinti visu tuo, kas reikalinga tam karui laimėti. Tą pažadą Amerika ir Anglija išsėsėjo šimteriopai. Čia paduodu labai sutrumpintą vokiečių žymiausio istoriko Werner'o Keller'o į daug kalbų išverstos knygos "East Minus West Is Zero" ištraukėlę.

"1941 m. liepos mėn. Roosevelt'as įsakė pradėti greitą pagalbą Rusijai pradinės vertės 1 bilijono dolerių sumoje". Nuo to laiko iki karo pabaigos Amerika davė sovietams: 2,660 laivų, 427,284 karinius sunkvežimius, 13,303 tankus, 35,170 motociklų, 2,328 kitokius motorizuotus vežimus. Buvo pasiųsta 2,500,000 tonų geriausio aviacijos benzino, 15,033 lėktuvus iš Amerikos, 4,570 lėktuvų iš Anglijos ir virš 3,000 iš Kanados. Buvo suteikta 1,900 paprastų garvežių ir 66 dizeliniai, kartu su dešimtimis tūkstančių vagonų; nusiųsta 4,500,000 tonų konservuotos mėsos. Stalinas tuoj pat pradėjo dalyti tuo metu 12 milijonų sovietų karių aukštos kokybės amerikoniško maisto davinius.

(Bus daugiau)

— Irano vyriausybė pareiškė, kad visi Kuwaito lėktuvo grobikai jau atiduoti teismui, jie bus baudžiami islamiškais įstatymais.

Etnos ugniakalnio prasiveržimai buvo pradėti užrašinėti 475 m. pr. Kr.

Iš viso dėl to ugniakalnio prasiveržimų yra įvykę daugiau kaip 100.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir klientams linki

A. LAURAITIS

INSURANCE AND REAL ESTATE
4651 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Telef.: LA 3-8775

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ 1985 METŲ

LINKIME

VISIEMS NARIAMS, NAUJIENOMS IR CHICAGOS LIETUVIAMS.

VALDYBA:

PAUL MASILIONIS — Pirmininkas
JENNY POVILAITIS — Vicepirmininkė
ROŽĖ DIDŽGALVIENĖ — Nut. rašt. ir koresp.
HERMAN DANTA — Fin. raštininkas
JOSEPHINE MASILIONIS — Kontrolės Raštininkė
MATT POVILAITIS — Iždininkas

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ŠVEŽIAI ĮSPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolated or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI:

1. Dr. Kazio Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, II tomas — $10.00
2. Prof. Vaclovo Biržiškos, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis 208 psl. — $6.00
   II dalis, 229 psl. — $6.00
3. Miko Šileikio, LIUCIJA. proza. 178 psl. — $5.00
4. Janinos Narūnės, TRYS IR VIENA. Atsiminimai. 172 psl. — $5.00
5. Prof. P. Pakarklio, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTRAUKŲ BRUOŽAI. 176 psl. — $4.00
6. J. Venclovos, S. DAUKANTO LIETUVIŠKA VEIKLA. 60 psl. — $2.00

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 siųskite čekį ir pridėkite vieną dolerį persiuntimo išlaidoms.

LIETUVIŲ TAURAGĖS KLUBAS
KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA
sveikina savo narius ir jų draugus
KLUBO VALDYBA

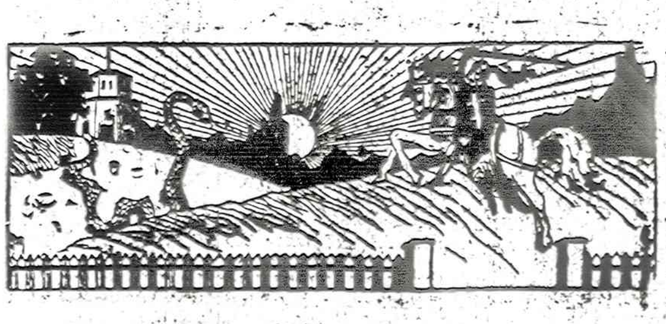

Inž. LIUDAS MIKSYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimu ir prof. M. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina $20. Klubi virš[illegible]. Paštas [illegible].

NAUJIENOS
[illegible] S. Halsted St., Chicago, Ill. [illegible]

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 374-400
Postmaster: Send address changes to Naujienos
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year, $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year, $22.00 per six months, $12.00 per three months. Canada $45.00 per year; other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
trims mėnesiams	$15.00
vienam mėnesiui	$5.00

Kitose JAV vietose:

metams	$40.00
pusei metų	$22.00
trims mėnesiams	$12.00
vienam mėnesiui	$4.00

Kanadoje:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
vienam mėnesiui	$5.00

Užsieniuose:

metams	$48.00
pusei metų	$28.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Verti prisiminti faktai

Visi žinome, kad nedidelė komunistų grupelė, vokiečių generalinio štabo padedama, 1917 metais pagrobė darbiečio Aleksandro Kerenskio vadovautą demokratinę Rusijos vyriausybę Petrograde, o iš ten, Rusijos monarchistų generolų padedama, pamažu pagrobė valdžią visoje Rusijoje. Jeigu gen. Brusilovas būtų neperbėgęs kartu su jo vadovaujamomis caro divizijomis, tai komunistai būtų nepajėgę išsilaikyti vadinamoje sovietinėje vyriausybėje.

Reikia turėti galvoje, kad Aleksandras Kerenskis, Rusijos darbiečių pirmininkas, pirmiausia pravedė rinkimus visoje Rusijoje. Rinkimų metu pralaimėjo monarchistai ir labai mažai atstovų į seimą pravedė Lenino vadovaujami komunistai, tais laikais vadinami bolševikais. Leninas, matydamas, kad demokratiniu būdu negalės prieiti prie Rusijos vyriausybės, Petrapilyje suruošė darbininkų tarybų vardu perversmą. Ne visi komunistų partijos Centro komiteto nariai pritarė Lenino pasiūlytam perversmui, bet daugumą Petrapilio darbininkų tarybos narių pasisakė už "darbininkų tarybas". Pradžioje šios tarybos paėmė miesto savivaldybės valdymą, o netrukus suruošė perversmą prieš Kerenskio demokratinę vyriausybę.

Ne visos Petrapilio tarybos pritarė Lenino suruoštam perversmui. Prieš Lenino planą pasisakė Kronstadto darbininkų tarybos, o prie jų prisidėjo ir Kronstadte esančio Rusijos laivyno tarybos. Kaip Kronstadto darbininkų tarybos, taip ir Kronstadto jūreivių tarybos vedė pasitarimus su Petrograde perversmą prieš demokratinę vyriausybę padariusiomis darbininkų tarybomis, bet nepajėgė susitarti. Tada Lenino vadovaujamos Petrogrado tarybos įpareigojo Leoną Trockį organizuoti kovą prieš Kronstadto tarybas ir Kronstadto jūreivių tarybas. Trockis buvo geras kalbėtojas, bet karių organizuoti jis nemokėjo. Tada persimetė Petrogrado sovieto puse generolas Brusilovas. Karių tarpe buvo ir kapitonas Michailas Tuchačevskis. Pastarasis buvo geras karys ir gabus kalbėtojas. Trockis savo pavaduotoju pasirinko Tuchačevskį.

Tuchačevskis įtikino Brusilovo karius sudaryti savanorių dalinį ir per užšalusį uostą pasiuntė į Kronstadtą. Tuchačevskis nuginklavo Kronstadto jūreivius, vietos darbininkų tarybas ir pasiuntė į šiaurę prievartos darbams. Tai buvo pirmas Petrogrado sovieto nutarimas nuginkluoti darbininkus ir pasiųsti juos prievartos darbams. Po Kronstadto, kpt. Tuchačevskis apvažiavo visus Brusilovo valdytus pulkus, sakė kalbas ir kvietė karininkus stoti "raudonon armijon" ir padėti "įvesti tvarką".

Po dviejų mėnesių į Petrapilį suvažiavo naujai išrinktas seimas rusų demokratinei konstitucijai paruošti. Suvažiavusieji atstovai pasakė kelias kalbas ir rengėsi paruošti kraštui "demokratinę konstituciją", bet Leninas pasiuntė gerai ginkluotus jūreivius ir išvaikė steigiamąjį seimą. Tuo pasibaigė rusų pastangos įvesti demokratinę santvarką.

Tuchačevskio vadovaujama "raudonoji armija" užėmė Smolenską, Minską ir kitus Rusijos miestus. Maskvoje pulk. Vladimiras Stankevičius, karo mokyklos dėstytojas, suorganizavo kariūnus pasipriešinti bolševikams, bet buvo sumuštas. Ukrainiečiai ištisus metus priešinosi bolševikų karo jėgoms, bet buvo sumušti.

Guzijoje buvo pravesti rinkimai, išrinkta demokratinė vyriausybė ir paskelbta Gruzijos nepriklausomybė. Gruzijos prezidentu buvo išrinktas socialdemokratas. Du metu gruzinai priešinosi rusams, bet buvo sumušti ir nuginkluoti. Iš nepriklausomos Gruzijos buvo padaryta sovietinė respublika ir prijungta prie Sovietų Sąjungos. Panašiai buvo pasielgta ir su Ukraina. Didelė dalis ukrainiečių, kovojusių už nepriklausomybę, persimetė pas rusus ir tapo Rusijos valdytojais.

Kada Trumanas, Stalinas ir Churchilis sutarė atšaukti visas karo jėgas iš Irano, Amerika atšaukė savo lėktuvus, britai atšaukė savo tankus, bet Stalinas lūkuriavo. Sovietų karo jėgos tebebuvo šiaurės Irane, o sovietų agentūra pakartotinai tebeskleidė propagandą, kad šiaurė priklausė Sovietų Sąjungai. Prez. Trumanas ilgų laiškų Kremliui nerašė. Jis priminė Stalinui, kad Amerika atšaukė savo jėgas iš Irano, o "jeigu rusai turi sunkumų, tai aš vėl pasiųsiu Amerikos aviaciją, kad padėtų rusams išsikraustyti". Antrą kartą Stalinui nereikėjo priminti. Už savaitės visos sovietų karo jėgos išvažiavo. Jos išsivežė visus sovietinius kvislingus, kurie jau buvo paskirti įvairioms provincijų gubernatorių ir policijos vadų pareigoms. Sovietų karo jėgos juos surinko ir išsivežė, kaip surankiojo gedvilas, paleckius, meškauskienes, venclovas, cvirkas ir kitus.

Indonezijoj buvo suimti visi įtakingesnieji karininkai. Jų pareigoms buvo paskirti seržantai su sovietų patarėjais. Jakarta jau buvo užimta ir maskviniai pastatyti priešakin. 17 Indonezijos karininkų buvo sušaudyta. Bet užteko dabartiniam prezidentui suorganizuoti savo jėgas ir pasipriešinti rusams, kad visi maskviniai, kurie spėjo, išbėgiotų, tačiau kartuvių neišvengė perversminkai ir rusų paskirti patarėjai. Rusai paliko savo laivus su ginklais ir sušlapusiu cementu. Rusai daugiau galvos nekelia Indonezijoje.

Rusai buvo įsitikinę, kad jiems pavyks įsigaleti Graikijoj, bet nieko iš to neišėjo. Prezidentas pasiuntė tankus į Atėnus, kurie sovietų specialistus labai lengvai nuvarė iki Salonikos. Jie nustojo bėgę, kai pasiekė Jugoslavijos teritoriją.

Pasitraukė rusai ir iš Austrijos. Labai jie nenorėjo apleisti turimų pozicijų, bet viską paliko ir pasitraukė į Rytus.

Sovietų propagandistai tvirtina, kad Sovietų Sąjunga žygiuoja tiktai pirmyn, ir niekur nesitraukia. Taip nebuvo. Faktai ką kitą kalba. Tuos faktus reikia turėti galvoje, kai tenka svarstyti sovietų karo jėgų ekspansiją. Jie žygiuoja pirmyn, kai jiems nesipriešinama. Jų drąsa dingsta, kai jiems pastojamas kelias.

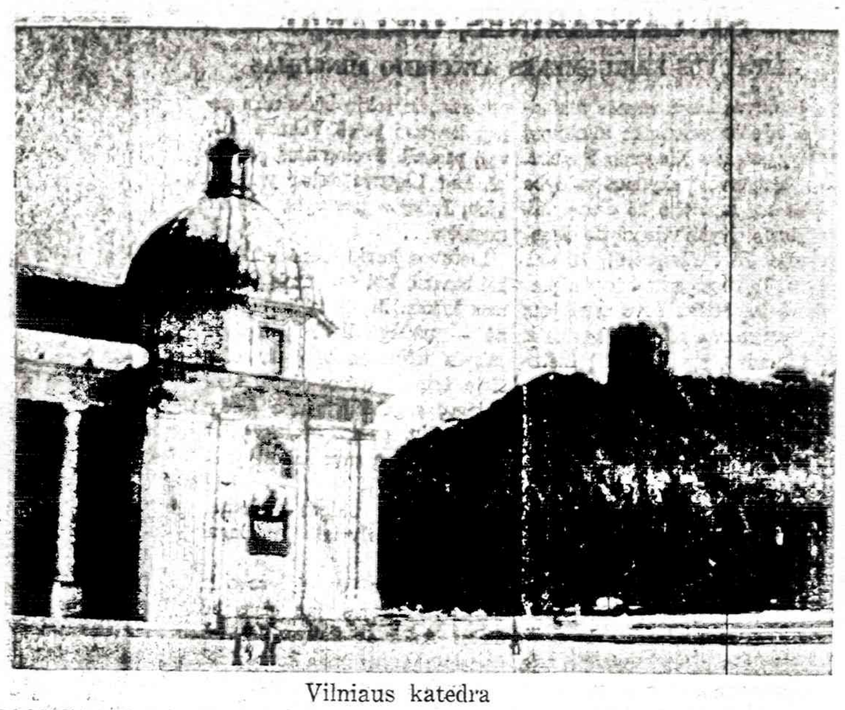

Vilniaus katedra

J. VENCLOVA

LIETUVOS BEI LIETUVIŲ VARDAI, PAVARDĖS IR VIETOVARDŽIAI

Lietuvos vardas

Visų pirma dėl Lietuvos bei lietuvių vardo. Čia tektų prisiminti, kad daug spėliojama ir rašoma apie Lietuvos vardo kilmę. Tačiau atrodo, tikra, jog Lietuvos vardas paeina nuo laisvės deivės Lietuva, kuri buvo garbinama lietuvių nuo senųjų laikų ir kurios vaizdas šlykės Lietuvos valstybės ženkle Vytis.

Jau romėnų istorikas C. Tacitus (I amž.) savo knygoj "Germania" (45 cap.) tvirtino, kad aisčius, t. y. lietuvius, saugoja deivės ir tarp priešų ("securum deae cultorem etiam inter hostes praestat").

Istorikas L. Chodzko (La Pologne, Paris, 408 p.) ne tik konstatavo, jog deivė Lietuva buvusi laisvės gynėja, bet ir nurodė išsilikusios giesmės žodžius, kurias senovės lietuviai jos maldaudavę:

Meilingoji Lietuva, o laisvė palaimintoji,
Pasigailėk mūsų, nusileisk iš dangaus
Nušluostyti mūsų ašaras žemėj...

Tą patį tvirtino ir rusų istorikas prof. F. Kudrinskij savo studijoj "Litovcy", tik pabrėždamas, jog senovės lietuviai maldavę laisvės deivės Lietuva pagalbos kryžiuočių riterių prispausti. Pagal dr. J. Šliūpą (Lietuvių tauta, I t. 110 p.) prisiminimai apie laisvės deivę Lietuvą ilgiausiai išsiliko pas lietuvius, gyvenančius Trakų apygardoj.

Net senojo Vilniaus universiteto labai kritiškas istorikas prof. J. Lelewel (Histoire de la Lithuanie et de la Ruthene, Paris, 1861, 109 p.) tvirtino, kad senovės lietuviai garbinę deivę Lietuvą. Kitas žinomas ano meto istorikas prof. J. Jaroszewicz (Obraz Litwy, Wilno, 1844, I t., 32 p.) priėjo išvados: "Lietuvą buvo laisvės deivė". Dar kitas kritiškas istorikas dr. L. Poblocki (Kritische Beitraege zur aeltesten Geschichte Litauens, Koenigsberg, 34 p.) teigė, kad senovėj ne tik lietuviai garbinę laisvės deivę Lietuvą, bet taip pat ją garbinę ir senovės latviai. Anglų istorikas dr O. Rutter (The NewBaltic States, 1924, 68 p.) akcentavo: "Lietuva was the goddess of the country, the Queen of the Nation".

Labai įdomu, kad net senovės keltai garbinę Lietuvis deivę, kuri atrodo, galėjusi taip pat būti laisvės deivė, nes ji buvo labai artima karo dievaičiui Marsui, kaip austrų kalbininkas ir istorikas A. Holder (Alt-Celtischer Sprachschatz, Graz, 1962, 245 p.) pabrėžė: "Litavis, Goettin, besitzerin des Mars". Plačiai dokumentuotai dėstoma apie Lietuvos vardo genezę J. Venclova "Lietuvos vardo kilmė", 1972 m.

Paprastai rašoma, kad Lietuvos vardas pirmą kartą paminėtas 1009 m. Annales Quedlinburgenses. Vienok kai kurie rimti istorikai (K. Zeuss, K. Meullenhof ir kiti) mano, kad Lietuvos vardas sąryšyj su lietuvių tauta buvo žinomas daug seniau. Jau minėtas istorikas dr. L. Poblacki (39 p.) tikina, jog Lietuvos vardą paminėjo "Cronica Ungarorum", kurioj rašoma, kad hunų karalius Atila apie 450 m. su savo stipriomis jėgomis įsiveržė į Lietuvą (Lituam), ir sekančiais metais jis jau žygiavo į Dakiją (Dacien).

(Bus daugiau)

— Honduras reikalauja, kad Amerika pasiimtų 12,000 nikaragiečių iš Nicaraguos atbėgusių į Honduras ir apsigyvenusių pasienyje. Honduras turi padėti juos maitinti.

I. PUŠĖNAS

KOVA IR MEILĖ

LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ ROMANAS

(Tęsinys)

— Žinoma, jis nepasigailės.

Jiedu prisiartino prie didelių medžių, kuriuos stipriai purtė vėjas, įsikibęs į belapes dar jų šakas. Liūdas atsistojo už storo medžio kamieno. Čia jis pasijuto užstotas nuo vėjo, ir sniegas nebekirto.

— Aš jau baigiu peršlapti, ir kojos sudrėko. Gal užsirūkysime? — Liūdas pradėjo ieškoti cigarečių po sušlapusiu apsiaustu.

Užuovėjoj užsidegti cigaretę lengviau sekėsi, ir tuojau cigarečių dūmai pakvipo tarp šlapių medžių, nakties tamsoje.

— Nelengva kareivio dalia. Vyresnieji juk neina šiokiame ore. Ar Gyniotas eina patruliuoti? Miega kur mergą apsikabinęs, o tu čia klampuok sau tamsoje, peršlapęs.

— Jam labai pasisekė: tokį jauną leitenantu paaukštino. Rodos, yra mūsų kuopoj ir daugiau patyrusių, tikrose kautynėse išmėgintų ir užgrūdintų. O Gyniotas kažin? Kai lenkai gerokai užsvilins, jo kelnės galės būti pilnos. Dabar jis labai sugeba aukštinti, moka komanduoti, kaip koks caro aficierius, — pradėjo pritarti Liūdas.

Daugybė gijų vedžioja žmogų gyvenime, panašiai kaip siūlai lėles lėlių teatruose. Žmogui atrodo, kad viską jis apgalvoja, viską supranta ir elgiasi atitinkamai. Bet, iš tikro, žmogaus vadovu yra ne vien tik jo protas, bet ir jo jausmai, jo temperamentas, polinkiai, aplinka ir visa kita. Su visais šiais dalykais žmogus yra susietas, lyg kokiomis nematomomis gijomis; o jos žmogų ir šokdina, ir lenkia ir varo, ir prilaiko, ir kėlia ir meta.

Liūdas taip neseniai labai aukštai vertino leitenantą Gyniotą, bet dabar staiga jo nuomonė pradėjo kisti. Tas šlapias sniegas, įkyrus vėjas, tamsa, purvynas ir draugo žodžiai ją pakeitė. Dabar jam atrodo, kad Sarkanis labai teisus, tik jis nežino ir nepagalvoja, kad Sarkanis taip pat yra vedžiojamas savo gyvenimo siūlų, ir kad jo žodžiai prieš leitenantą Gyniotą veržiasi pavydo stumiami.

— Kaip ten su tavo seserim atsitiko, jei galiu paklausti. Niekas daugiau, sako, tose kautynėse su bermontininkais nežuvo, tik viena tavo sesuo. Per kitus šį tą girdėjau. Žinai, visi bijo daug šnekėti, kad Gyniotas nenugirstų.

— Aš taip pat nieko aiškaus negaliu pasakyti, nes paties įvykio nemačiau. Gyniotas sakė, kad ji užstojusi jį nuo vokiečio kulkos ir pati kritusi, kvailute. Man labai jos, gailą, ji buvo labai gera mergaitė.

— Žinoma, gaila. Girdėjau, kad ji buvo ir labai graži... Ir viskas per tą Gyniotą...

— Kaip tai per Gyniotą? Nesuprantu.

— Palauk, Liūdai, ten kažkas lyg sujudėjo. Aš šlinksiu arčiau, o tu pastovėk čia, tik būk apdairus.

Sarkanis pamažu pranyko tamsoje, bet greitai pasigirdo stiprus jo balsas, kurio net medžių ošimas nenuslopino:

— Kas ten? Slaptažodis?

Jokio atsakymo nesigirdėjo, tik vėjo gūsis nušvilpė, ir medžiai lyg galingiau suošė. Liūdas ėmė akylai dairytis:

— Kad nebūtų ir man taip, kaip aniems bermontininkų patruliams, kai naktį juos puolėme, — pamanė.

Pasigirstą skubūs žingsniai per šlapią sniegą bei samanas. Gal Sarkanis grįžta, bet Liūdas negali būti tikras, nes labai tamsu.

— Sarkani, ar tu? — pusbalsiu paklausė.

Žingsniai sustojo netoli, bet nieko nesimato. Liūdas nejukaus nusigando:

— Slaptažodis?

— Kova, atsiliepė balsas tamsoje.

— Sarkani, kodėl tu mane gąsdini? Aš galėjau tave nudėti, manydamas, kad priešas nori mane užpulti.

— Ką tu mane nudėsi, kad tu bijai. Juk tu kitoje medžio pusėje pasislėpei.

— O tu nebijai? Drąsuolis, mat, koks atsirado.

— Aš bijau pagal reikalą: kai reikia bijau, kai nereikia, nebijau.

— Ką tu ten pastebėjai?

— Kažin kas buvo ten tarp medžių. Girdėjau atsargius žingsnius. Kai šurikau, pabėgo. Nesivijau, nes labai tamsu.

— Einame iš šio miško lauk: čia yra labai pavojinga, — nusprendė Liūdas, ir juodu išėjo iš miškelio į lauką. Vėjas vėl stipriau įsikibo į jų apsiausto skvernus ir svaidė sniegą į jų veidus. Tamsa vis dar labai tiršta ir netoli tegali matyti.

— Sarkani, tu paminėjai, kad visa mano šeimos nelaimė per Gyniotą. Kodėl tu taip manai?

— E, Liūdai, pasakiau, tai pasakiau, bet aš nenoriu daug apie Gyniotą kalbėti. Žinai, jis yra viršininkas. Tu išplurpsi kam nors, Gyniotas sužinos ir pasistengs manimi nusikratyti. Kautynėse kur į pavojingiausią vietą pasiųs, arba pats, progai pasitaikius, ginklą į mane atsuks, ir bus taip, kaip su tavo seserim, Genute.

— Ar tai jis mano seserį peršovė? Negali būti. Man sakė, kad ji įšoko tarp vokiečio ir Gynioto, ir vokietis ją peršovė.

— Kas tau sakė?

— Gyniotas.

(Bus daugiau)

Kas norėtų įsigyti Pušėno "Susitikimas Montanoj" ar kitus jo leidinius, prašome kreiptis į Genutės leidyklą, 327 psl. $5. Petras Gervila, 2008 Hobson, Hot Springs, Ar. 71913.

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553
Service 461-8200, Page 06058
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3921 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Valandos: antrad. 1—4 popiet,
ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA korteles.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-8063

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1542
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
bangu 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WYIS stoties, 1120 AM bangu.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5874

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos priešmetinis narių susirinkimas įvyks penktadienį, gruodžio 14 dieną, 1 valandą po pietų Anelės Kojak salėje, 4500 So. Talman. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti.

Po susirinkimo vaišės.

Eugenija Strungys

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje. Knygos kaina — $3.95 (su persiuntimu).

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina $5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629

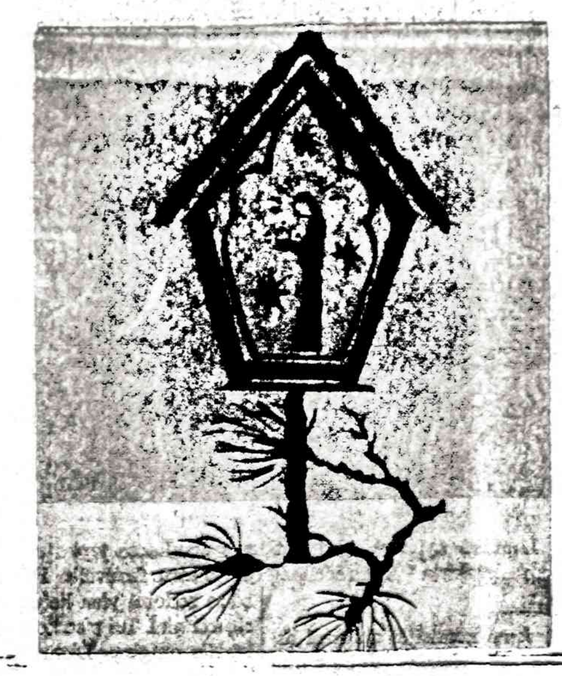

Iš 1919–1920 m. Vilniaus darbo atsiminimų

(Tęsinys)

Šiaip ar taip, visą dėmesį kreipiau į Ienkus. Komunistai perdaug lengvai vertino jųjų pajėgas, tuo tarpu mums lietuviams, puolė į akis nepaprastas Ienkų skverbimasis į komisariatus, ypačiai į karinį žinojome juos turint nuolatinių ryšių su Varšuva, gaunant iš ten instrukcijų ir pačius organizuojantis. Ne kartą, kalbėdami su komunistais, stebėjomės jųjų neatsargumu, bet šie tik juoku į tai atsakydavo, o mes vėl žvalgų ar šnipų vaidmenio jiems vaidinti nenorėjome. Keli valdžios socialdemokratai kaip Bielskis, Požėla, sueidami su mumis (manim, Janulaičiu, bene dar inž. J. Čiurliu), reiškė abejonių, ar besuskubs lietuviai Ienkams už akių užšokti. Blaiviai žiūrėdami į komunistų tvarką, jie rodos, neabejojo, jog jos dienos Vilniuje bus neilgos. Ypatingai daug mums sakė kratos ir suėmimai Ienkų poeviakų tarpe, kurie vos tepalietė jųjų organizaciją, bet aiškiai buvo matyti, jog gilia jos nepasiekė. Mes neabejojome, jog karo komisariate Ienkai viską daro komunistų ir jųjų kariuomenės nenaudai, netikėjome, nei Ienkiškiesiems "komunistų" pulkams, iš kurių patys komunistų vadai nemažai laukė. Vieną tokio pulko karį, buvusį Vilniaus Bajevskio spaustuvės darbininką Korfą (iš Kauno, bet prieš karą Vilniuje gyvenusį Virbo vardu), sutikau betgi griežtai nusistačiusį už tarybų tvarką.

Atsiminus, jog visi gimnazijos pinigai mano buvo joje palikti, šiurpuliai mane perėmė. Sargas man paaiškino, jog laisvai praėjęs lig mano buto. Tad, nerimaudamas del gimnazijos, ir šaudymui lyg apsilipus, nutariau ją pasiekti ir išgelbėti pinigus, jei dar nevėlu. Žmona nesutiko manęs vieno paleisti, tad atsisveikinusiu su uošve ir dukterimis, išėjova. Nekliudomi išėję ligi Aleksandro bulvaro ir jį patį ligi Didžiosios Paulionės gatvės, toje gatvėje, todos, tesutikdava milicininką, kuris mums paaiškino, jog tuojau sutiksime komunistų patrulį. Tatai mums buvo naujiena. Tikrai jį mes greit pamatėva (be ne Mažojoje Paulionėje), tik jis mum nieko nesakė, dargi įspėjo, kad neitume gatvėmis, o tiesiog per kalnus. Aplinkui girdėti buvo šaudant ir kulkas zvimbiant, tik pačių šaulių nebuvo matyti, ir mudu vis ir vis, per kalnus eidami, gaudavome pritūpti. Nusileidusiu ligi Uosto gatvės, sutikom antrąjį patrulį, kuris mus apklausinėjo ir nedraudė, bet ir nepatarė eiti toliau, ne, girdi, galime pasitikti "serdity patrul".

Vis del to ėjova, nes nebetoli buvo ir giminazija. Eidamu pro dakt. A. Domaševičiaus namus, (Gimnazijos gatvėje), pasitikova jį turintį raudonąjį kryžių ant rankovės ir su vienu — kitu darbininku bekalbantį. Jis kelis žingsnius mus palydėjo. Mums juos užklausus, kokia gi miesto padėtis, šgirdome, jog vietos "chuliganai" puolė komunistus, bet veikiai būsią numalšinti. Einant jau pro pat gimnaziją, bereikėjo pasukti Jurgio gatvėn, tik štai pasitiko ir ansai "piktasis" patrulis. Jo pryšaky einąs atkištu revolveriu rankoje komunistas — žydas ne be pagrindo mus puolė: "Ne vremia teper špacirami zanimatsia!" Aš tuojau ėmiau jam aiškintis, kaip ir aniems patruliams, palaikytas Domaševičiaus, esąs "sovietskos" gimnazijos vedėjas ir turįs gelbėti joje "sovietskus" pinigus, ir prašiau leisti mum dar likusius keliolika žingsnių padaryti, bet patrulio vadas suriko, kad trauktumės, ir mums kiek besitraukiant, šovė mūsų pusėn ir revolveriu.

(Bus daugiau)

— Tvirtinama, kad Kuveito lėktuvo du grobikai buvo Libano šijitai, o kiti du buvo iraniečiai.

— Honduras taip pat nori, kad JAV padėtų išspręsti ginčus pasienį tarp Honduras ir Salvadoro.

—Čade švarai "išvalyti" Nosooso valdžios miesto sandėliai.

— Gen. Speidel parašė kelias knygas apie gen. Roemelio vestas kovas ir pasiryžimą nuversti Hitlerį.

A. A.

Stella Ponelis

Gyv. Chicagoje, Marquette Parko apylinkėj

Mirė 1984 m. gruodžio 11 d., sulaukusi 97 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 80 metų.

Paliko nuliūdę: dukterėčios ir sūnėnai — Ignac Zaleckis, jo žmona LaVerne, Charles Zaleckis, jo žmona Friede, Ann Blazis, jos vyras John (gyv. Lemont, Ill.), ir Pauline Albert (gyv. LaCanada, Calif.) bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė buvo našlė mirusio Joseph.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį 3 val. p.p. Lack - Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69th St.

Penktadienį, gruodžio 14 d., 10 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a.a. Stella Ponelis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Dukterėčios, sūnėnai, giminės.

Laidotuvių direktoriai — Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A. A.

Petronelle D. Mosgers

Gyv. Chicagoje, Beverly Hills apylinkėj

Mirė 1984 m. gruodžio 12 d., 5 val. ryto, sulaukusi 97 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Triškių valsčiuje.

Amerikoje išgyveno daugelį metų.

Paliko nuliūdę: sūnus Thomas, jo žmona Edith Mae (gyv. Hazel Crest, Ill.), du anūkai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį, nuo 2 val. popiet iki 9 val. vak., Jerome Zimny koplyčioje, 168th ir Dixie Highway, Hazel Crest, Illinois.

Penktadienį, gruodžio 14 d., 11 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a.a. Petronelle D. Mosgers giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Sūnus, marti, anūkai.

Laidotuvių direktorius Jerome Zimny. - Tel. 335-0116.

Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $100,000.

2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
Chicago, IL 60632
CHICAGO, IL 60637

GORDON
Funeral Home and Cremation Service
Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344
1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS
GAIDAS — DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių Direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ IR PAVIENIŲ KLUBAS

NAŠLIĖS IR NAŠLIUKĖS ĮDARBUOJĄSI

Našlių, Našliukių ri pavienių klubo susirinkimas įvyko lapkričio 9 d. Vyčių salėje, esančioje 2455 W. 47 St.

Susirinkimą atidarė pirm. Estelle Mc Namee ir pranešė, kad mirė viena narė — Mathilda Buczynski.

Pirmininkė ir visa valdyba pasveikino visus susirinkusius, linkėdami nariam linksmų švenčių ir geros sveikatos.

Buvo penki sergantieji nariai — Josephine Šeštokas, Nellie Skinulis, Sophie Petrašius, Antanina Sabaliauskas ir Augustas Fetingis. Palinkėta jiems geros sveikatos.

Buvo pasiūlyta visiems susirinkti dienos metu. Klubas turės susirinkimą vasario 8 dieną Anelės salėje, 4500 So. Talman Ave. Durys atsidarys 12:30 val. Susirinkimas prasidės pirmą vl.

Buvo išrinkta knygų revizija. Į komisiją įėjo Nellie Skinulis, Emiy Nenčiauskas ir Anna Mikšis. Revizija bus pas Bernice Žemgulis namuose.

Buvo renkama nauja valdyba. Pirm. Estelle McNamee atsisakė pirmininkauti.

Nauja valdyba: Bernice Žemgulis, pirm., Frank Bodžiukas, vicepirm., Anna Casey, iždininkė, Antoinette Kalys, sekretorė, Anna Wieckecki, kasos globėja, Rožė Didžgalvis, finansų raštininkė, Anna Condux, koresp., Vyto Abraitis, maršalka.

Gimtadienio proga buvo susudainuota Linksmiausių metų Nellei Stanulis, Antoinette Kalys ir Vyto Abraičiui.

Vasario mėn. 8 d. prašome visus narius atsiankyti ir atsivesti naują narį į klubą.

Buvo dovanos paskirtos Sophie Bartkus radijo programai, Naujienoms ir Darbaus ir Girėno veteranams.

Theresa Palionis ir Anna Casey parnešė skanių užkandžių ir kavutės.

Po vaišių visi draugiškai išsiskirstė namučių.

.... Koreps, *Anna Condux*

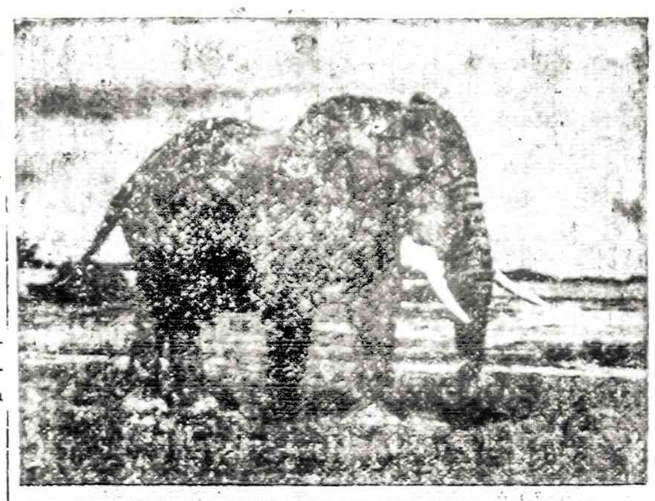

Premija jaunimui

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUS KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų, ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienerių metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų daugumą iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

EUGENIJAUS KRIAUČELIŪNO PREMIJOS
KOMISIJAI
12500 Pawnee Road
Palos Park, Illinois 60464

Pavergtoj Lietuvoj

RESPUBLIKINIS TEATRŲ FESTIVALIS

Lapkričio mėn. 19-26 dieno. mis Šiauliuose įvyko respublikinis teatrų festivalis. Festivalyje buvo rodomi vien lietuvių autorių kūriniai. Tai pirmas tokio pobūdžio renginys Lietuvoje.

* * *

PAVERGT. LIETUVOJE KAUNO "DROBĖ" VIS PIRMAUJA

Kauno "Drobės" vilnos gamybinis susivienijimas jau 36-ąjį kartą iš eilės, susumavus ketvirčių rezultatus, pripažintas sąjunginio socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju.

* * *

IŠLYDĖJO Į RAUDONĄJĄ ARMIJĄ

Lapkričio 13 d. Vilniuje neseniai atidarytų Naujokų rūmų salėje buvo iškilmingai palydėti jaunuoliai, pašaukti į Raudonąją armiją. Ta proga ten pat buvo surengtas koncertas.

(Iš Europos Lietuvio)

Rašomosios kalbos tiesas visuomet įgyja kokia norint viena tarmė; kitos tarmės priduoda jai tiktai savo geriausius grūdelius, kurie rašomoje tarmėje dėl kokios norint priežasties yra išnykę, nebevartojami. Jei rašomoje tarmėje stinga kokio žodžio, kuris yra žinomas tiktai iš kitų tarmių, rašytojas turi vartoti tą žodį, vis tiek kame jį rasdamas. *Jonas Jablonskis*

PRANEŠIMAS

Lietuvių Enciklopedijos leidyklos knygas galima užsakyti Čikagoj šiais vietiniais telefonais: 858-3837 ir 434-0211. Turime dar pilnų komplektų Lietuvių Enciklopedijos, 36 t., kaina $366.00, Enciklopedija Lituanica, 6 t. — $125.00, V. Krėvės Raštų, 6 t. — $32.60. Užsisakykite šiandien. Leidyklos adresas: P. O. Box 95, South Boston, MA 02127; telef. vakarais (617) 282-2759.

I AM DOING A HISTORY of my grandparents and I am looking for any type of information, pictures or maps of Nesvizh or the surrounding area, which is about 50 kilometers from Minsk. Please send the information to:

L. Johnson
2341 University Avenue
St. Paul, MN 55114

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

VYTIS
Ideal Christmas Gift
Mounted on a maroon background within a 14 X 18 matboard ___ $15.00
Unmatted Print ___ $10.00
Postage is included

SEND TO:
R. KACINSKAS
900 ST. CHARLES AVE.
BALTIMORE, MARYLAND 21229
NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____

YOUR DOG NEEDS VITAMINS, TOO.

Sergeant's
the pet care people

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

Kalėdų Švenčių ir Naujų Metų proga sveikina savo narius ir klubui prijaučiančius, linkėdami džiaugsmo, sveikatos ir daug laimės.

JONIŠKIEČIŲ LABDARYBĖS IR KULTŪROS KLUBAS

JULIA RAMANAUSKAS — Pirmininkė
NELLIE SKINULIS — vicepirmininkė
ANTOINETTE KALYS — Nutarimų raštininkė
BIRUTĖ RAŠINSKAS — Finansų sekretorė
ANNA CASEY — Iždininkė
VALERIA SAMUOLIS — Kasos globėja
ANTOINETTE KALYS — Korespondentė

Liberty Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Filadelfijos Federalinė Liberty Taupymo ir Paskolų Bendrovė

1984 metų sausio 29 dieną Filadelfijos FEDERALINĖ LIBERTY TAUPYMO IR PASKOLŲ BENDROVĖ, Filadelfijoje vadinama lietuvišku banku, tapo pertvarkyta į akcijų korporaciją. Jie atspausdino ir pardavė 881,449 akcijas, tokiu būdu $8,400,000 padidindami atsargų fondą, kuris dabar siekia $23,900,000. Akcijos dabar kiekvieną dieną duodamos ir paskelbiamos daug laikraščių finansų skyriuose ir "Over-The-Counter market" (OTC) su šiais ženklais LFSL-PHIL.

Mūsų akcijas galima pirkti ir parduoti bet kurioje akcijas pardavinėjančioje įstaigoje. Kas nori gauti finansines informacijas, prašomas rašyti šiuo adresu:

LIBERTY FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Att: Mrs. Barbara L. Elias,
Director of Shareholder Relations
202 North Broad Street, Philadelphia, Pa. 19102

Suorganizuota, kaip Filadelfijos Pirmoji Lietuvių Namų Statymo ir Paskolų Bendrovė 1901 metais, sufederalinta 1942 metais su $360,000 kapitalu, o 1984 metais josios turtas siekia virš trijų šimtų milijonų dolerių.

C. S. CHELEDEN,
Emeritus pirmininkas

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE — Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE — Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
V. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PARKE. ČIA GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.

9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Dilelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkinys.

Didelis, gražiai įrengtas bungalow. Nebrangus.

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Darbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $126 pusmečiui automobilio liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviečiamai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Evergr. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Offices: Bloomington, Illinois

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštad.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2549 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGLIA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

WANTED REAL ESTATE
Nori Pirkti

PRIVATUS ASMUO IEŠKO PIRKTI nedidelį ir nebrangų namuką Oak Lawn arba Palos Heights, Ill.
Skambinti ryte
434-8235

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

BRIGHTON PARKE DIDELEI KRAUTUVEI REIKALINGAS MĖSOS PIAUSTYTOJAS (BUČERIS).
Telefonuokite Sam:
247-4735

RENTING IN GENERAL
Nuomos

Suaugusi moteris ieško moters norinčios gyventi dideliame bute su šeimininke. Skambinti 733-1283.

MARQUETTE PARK
WHIPPLE — 3½ large rooms, $290, inc. stove, refrigerator, laundry room.
Call Jacob 779-3890.

BRIGHTON PARKE IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių butas, 3 miegami, suaugusiems, be gyvulių. Gaunate karštą vandenį.
Skambinti 254-3326

REPAIRS — IN GENERAL
Įvairūs Taisymai

TAISO ORO VĖSINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

AUTOMOBILES — TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

'76 Crysler Cordova, A/C, power windows, 400 engine 4 barrel carburator, good condition — $1,400.
Call 385-8357

Sakai, vistiek ar ari, ar jaučių ieškai a! (Tinginys baramas)

* * *

Pabiro, kaip žydo poteriai.

DON'T set his world on fire